

Region Midtjylland

Ændring af bevillings- og kompetenceregler for budget 2008

Bilag

**til Regionsrådets møde
den 26. september 2007**

Punkt nr. 22

Notat om ændring af bevillings- og kompetenceregler

I forbindelse med budgetlægningen for 2008 er der fremkommet forslag til ændring af bevillingsområderne for Sundhed og Regional Udvikling.

Dato 30.08.2007

Mette Strømsholt

Tel. +45 8728 5417

mette.stroemsholt@stab.rm.dk

Ændringsforslagene har konsekvens for budget 2008, og ved godkendelse skal disse indarbejdes endeligt i budgetbemærkningerne inden Regionsrådets 2. behandling af budgettet.

Side 1

Nedenstående gennemgår forslagene til bevillingsmæssige ændringer for henholdsvis Sundhed og Regional Udvikling, samt konsekvenserne af disse for udarbejdelsen af budget 2008.

Sundhed

I det vedtagne budget for 2007 optræder de 8 somatiske hospitaler og Sundheds fællesudgifter (bevillingen "Fælles udgifter/indtægter") som i alt 9 separate bevillinger.

I forbindelse med budgetlægningen for 2008 er erfaringerne med denne bevillingsstruktur vurderet. Evalueringen peger på, at bevillingsstrukturen har følgende konsekvenser:

- En række budgetflytninger mellem de i alt 9 bevillinger vedr. udgifter til hospitaler, der alene har en rent teknisk karakter, og som ikke ændrer på det enkelte hospitals funktionsmæssige indhold, skal nu fremlægges til politisk godkendelse.
- I forhold til den politiske ledelse indebærer dette, at en række sager, som ikke påvirker hospitalernes funktionsmæssige indhold, den tilbudte kvalitet og omfanget af den udførte aktivitet, nu skal fremlægges til politisk godkendelse. Fremlæggelsen af sådanne sager med rent teknisk indhold kan eventuelt risikere at tage det politiske fokus fra de sager, som fastlægger de strategiske rammer for regionens tilbud under

hospitalsvæsnet.

- For administrationen indebærer den fastlagte bevillingsstruktur nogle meropgaver, som vil kunne bortfalde med en ændring af bevillingsstrukturen i budget 2008.

På denne baggrund er det for budget 2008 - i budgetvejledningen for 2008 foreslået, at bevillingerne til de 8 somatiske hospitaler samt Sundheds bevilling til "Fællesudgifter og -indtægter" gøres til én samlet bevilling under navnet "Regionshospitaler mv.". De budgetbeløb, som i budgetsituationen er placeret under det enkelte hospital (og dermed under den enkelte hospitalsledelses dispositionsret) vil fortsat fremgå af bevillingsoversigten. Bevillingsniveauerne i det vedtagne budget 2008 markeres dermed med en "*" ud for bevillingens navn.

Formålet med ændringsforslagene er ikke at ændre på administrationens muligheder for at foretage ændringer i de indholdsmæssige forudsætninger for de enkelte hospitaler men alene at sikre, at budgetomplaceringer mellem hospitalerne, som har en rent teknisk karakter, kan gennemføres uden fremlæggelse heraf for regionens politiske ledelse.

Sundhed har i deres budgetbemærkninger til budget 2008 opstillet følgende tabel 1 opdelt på de budgetposter, der vil kræve politisk godkendelse af budgetomflytninger, og hvilke budgetomflytninger, der vil kunne godkendes administrativt. Budgetposterne der vil kunne godkendes administrativt kan overordnet set grupperes under: uddannelse, behandling af patienter i eget hjem m.v., fælles initiativer og driftsopgaver for kommuner eller andre fælles indtægter.

Uddannelse:

En række uddannelsesmidler, som løbende fordeles mellem hospitaler efter nærmere aftale. Det kan fx være igangsættelsen af uddannelsesforløb for forskellige medarbejdergrupper.

Behandling af patienter i eget hjem m.v.:

Typisk afholdes disse udgifter centralt fx midler til bløderpatienter og respiratorpatienter, men der kan i enkelte tilfælde blive tale om budgetomflytninger.

Fælles initiativer:

Det kan være puljer til informationsindsats o.l. Midlerne afholdes typisk centralt, men der kan i særlige tilfælde blive tale om budgetomflytninger.

Driftsopgaver for kommunerne eller andre fælles indtægter:

Der er bl.a. tale om indtægter ved opgaver der løses for kommunerne. Midlerne vil normalt blive konteret centralt, der kan dog være enkelte tilfælde hvor midlerne flyttes.

Table 1 Budget for Fælles puljer

Mio. kr.	Budget i 2008-p/l	Ramme-tilførsler i ØK-aftalen	Sum
Budgetomflytninger skal godkendes politisk			
Takststyringspulje	446,2	115,0	561,2
Udbygning af stråleplan	0,0	25,0	25,0
Ny dyr medicin		250,0	250,0
Nye behandlinger		135,0	135,0
Sundhedsvæsenets reserverede/disponerede midler	45,8	-25,0	20,8
Fællesprojekter/aftaler med kommunerne	22,2	3,0	25,2
Forskningspulje	15,6	10,0	25,6
Øvrige (forebyggelsesprojekter, tilskud til konkrete interne og eksterne projekter, hospitalsberedskab samt diverse)	14,7	14,6 ¹⁾	29,3
Besparelse ved gennemførelse af strukturplan		-100,0	-100,0
Budgetomflytninger kan godkendes administrativt			
<i>Uddannelse</i>			
Praksisreservelæger	29,5		29,5
Lægernes kliniske videreuddannelse	38,8	18,0	56,8
Uddannelse af øvrige personalegrupper	4,0	5,0	9,0
Forfinansiering af efteruddannelser	2,6		2,6
Udgifter til social- og sundhedsassistentelevers praktikperioder	36,7		36,7
<i>Behandling af patienter i eget hjem m.v.</i>			
Patientforsikring	154,8		154,8
Respiratorbehandling i eget hjem	92,7	14,0	106,7
Medicin til særlige patientgrupper	50,4		50,4
Bløderpatienter	54,6	5,0	59,6
<i>Fælles initiativer</i>			
Fælles implementeringstiltag, IT m.v.		50,0	50,0
Pulje til konsulentbistand, informationsindsats mv.	5,0		5,0
Kontingenter til fællesprojekter under Danske Regioner	10,4		10,4
<i>Driftsopgaver for kommuner eller andre fælles indtægter</i>			
Betaling fra kommuner for færdigbehandlede patienter	-8,3		-8,3
Amgros - afregning af overskud for fællesindkøb af lægemidler	-5,2		-5,2
Drift af patientbefordringskontor	5,0		5,0
Overførsel af amtstandplejen til kommunerne	-8,9		-8,9
<i>Overført til Center for Folkesundhed</i>			
Socialmedicin samt kliniske diætister	0,0		0,0
I alt	1.006,6	519,6	1.526,2

1) Nettojusteringer efter DUT.

Der vedlægges særskilt den del af budgetbemærkningerne der omhandler bevillings- og kompetencereglerne. De foreslåede ændringer for Sundhed betyder, at der skal vedtages en undtagelse omkring mulighederne for budgetomplaceringer inden for en bevilling. Nedenstående gengiver hele afsnit 1.10 om Budgetomplaceringer inden for bevillinger. I forhold til budget 2007 består ændringen i, at afsnittet om "særlige disponeringsregler for bevillingen Regionshospitaler m.v.", er tilføjet.

1.10 Budgetomplaceringer inden for bevillinger

Budgetomplaceringer inden for afgivne bevillinger kan uden politisk godkendelse foretages af bevillingshaveren. Bevillingshaveren kan således flytte budget mellem forskellige funktioner, omkostningssteder, grupperinger m.v., så længe omflytningerne foretages inden for de af bevillingen omfattede kontoplandele. Dette princip for budgetomplaceringer følger af princippet om totalrammestyring.

Særlige disponeringsregler for bevillingen "Regionshospitaler m.v."

For Sundhed kan overflytninger af rent teknisk karakter inden for bevillingen "Regionshospitaler m.v." foretages af Sundhedsstaben som budgetomplaceringer, mens ændringer af strukturel karakter (funktionsændringer) mellem hospitalerne altid forelægges regionsrådet. Tilsvarende fremlægges forslag til budgetændringer, der ændrer på det aktivitets- og kvalitetsmæssige indhold i et hospitals tilbud, altid for regionsrådet. Udmøntning af puljer til sådanne formål, som er afsat i forbindelse med budgetlægningen, herunder puljen vedr. udmøntning af takstmodellen for budgetåret, forelægges således altid for regionsrådet. Det samme gælder udmøntningen af eventuelle ukonkretiserede besparelser i budgettet.

Nedenstående tabel 2 gengiver den nye bevillingsoversigt for Sundhed. Bevillingsniveauerne er markeret med en "*".

Tabel 2 Bevillingsoversigt for Sundhed

*	Regionshospitaler m.v. Regionshospitalet Horsens, Brædstrup og Odder Regionshospitalet Randers og Grenaa Regionshospitalet Herning, Holstebro, Lemvig, Ringkøbing og Tarm (Hospitalsenheden Vest) Regionshospitalet Silkeborg, Hammel Neurocenter og Skanderborg Sundhedscenter Århus Universitetshospital, Skejby Sygehus Regionshospitalet Viborg, Kjellerup og Skive Århus Universitetshospital, Århus Sygehus Friklinikken, Brædstrup Fælles udgifter/indtægter
*	Sygesikring Medicin Primær Sundhed i øvrigt Puljer
*	Administration, Sundhed

Alternativ

Som et alternativ til ovenstående forslag, vil overflytninger mellem bevillinger af rent teknisk karakter også kunne forelægges Forretningsudvalget og Regionsrådet i forbindelse med de månedlige Økonomirapporteringer. Det vil dog betyde, at såvel Forretningsudvalg som Regionsråd vil kunne få forelagt nogle meget tekniske forklaringer og bemærkninger i forbindelse med overflytninger.

Regional Udvikling

I Budget 2008 foreslås miljøområdet udskilt til et selvstændigt bevillingsniveau. Midlerne til området var i budget 2007 placeret under bevillingen "Regional udvikling i øvrigt". Udskilningen foreslås gennemført for at give et retvisende billede af områdets arbejdsopgaver og selvstændige status ved siden af den generelle regionale udvikling. De to nye bevillingsområder omfatter derefter følgende formål.

Miljø

Regionen er ifølge Lov om jordforurening myndighed på jordforureningsområdet. Regionen beslutter, om potentielt forurenede grunde skal kortlægges. Hvis der findes forurening, skal regionen igangsætte en udskiftning eller rensning af jorden, modvirke forurening af grundvandet eller rådgive borgerne, så forureningens skadelige virkninger modvirkes.

På råstofområdet har Region Midtjylland ansvaret for planlægning af indvinding af råstoffer, samt for kortlægning af potentielle råstofområder.

Regional Udvikling i øvrigt

Bevillingsniveauet "Regional udvikling i øvrigt" omfatter:

Den Regionale Udviklingsplan

Region Midtjylland har i samarbejde med de 19 kommuner udarbejdet en regional udviklingsplan, der beskriver en overordnet vision for regionen og principperne for det, parterne vil samarbejde om. Den regionale udviklingsplan beskriver endvidere den ønskede udvikling inden for og på tværs af områderne; uddannelse og arbejdskraft, kultur og turisme, samt natur og miljø. Den regionale udviklingsplan indeholder desuden Vækstforums erhvervsudviklingsstrategi, beskæftigelsesrådets beskæftigelsesstrategi og regionsrådets lokale agenda-21-strategi.

Kulturel virksomhed

Der skal ske en fortsat udvikling af kulturtilbud og igangsætning af nye kulturelle begivenheder, samt markedsføring af kulturelle tilbud i og mellem regionerne. Der vil blandt andet blive sigtet på at skabe kreative alliancer mellem kultur- og erhvervslivet.

Uddannelse

Regionen skal gennem uddannelsesstrategien være med til at sikre en sammenhængende uddannelsesprofil i hele regionen, som fremmer mulighederne for alle borgere til at få relevant uddannelse og kompetence.

Diverse udgifter og indtægter

Der afsættes en pulje til brug ved behov for tværgående konsulentbistand, markedsføring og information. Ydermere afsættes der beløb til HR-puljerne samt til dækning af Regional Udviklings andel af arbejdsskadeforsikringen og AES.

Ændringerne af bevillingsområderne for Regional Udvikling har ikke konsekvenser for bevillings- og kompetencereglerne, da bevillingen "Miljø" vil blive administreret efter de gældende bevillingsregler.

Nedenstående tabel 3 gengiver den nye bevillingsoversigt for Regional Udvikling. Bevillingsniveauerne er markeret med en "*".

Tabel 3 Bevillingsoversigt for Regional Udvikling

*	Kollektiv trafik Tilskud til trafikselskab Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter
*	Erhvervsudvikling Projekter under erhvervsudvikling Planlægnings-, analyse- og udviklingsudgifter Hensættelser til tjenestemandspension
*	Miljø
*	Regional udvikling i øvrigt Den Regionale Udviklingsplan Kulturel virksomhed Uddannelse Diverse udgifter og indtægter

Bevillings- og kompetenceregler

1 Bevillings- og kompetenceregler

1.1 Kompetenceregler for budget og forvaltning af afgivne bevillinger

Tabel 1.1 viser væsentlige kompetenceregler i forhold til Region Midtjyllands budgetlægning og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger. Bemærkninger til de enkelte kompetencedelegeringer følger nedenfor.

Tabel 1.1 Kompetenceregler i forhold til budget og den økonomiske forvaltning af afgivne bevillinger

B = besluttende instans I = indstillende instans	Regionsråd	Forretningsudvalg	Administration
A. Generelle kompetenceregler			
1. Fastlæggelse af budgetprocedurer		B	I
2. Fastlæggelse af budgetrammer		B	I
3. Fastlæggelse af bevillingsniveauer	B	I	I
4. Vedtagelse af års- og flerårsbudget	B	I	I
B. Bevillingsafgivelse			
5. Afgivelse af bevillinger	B	I	I
6. Udmøntning af rammebevillinger til anlæg		B (note 1)	B (note 1)
7. Tillægsbevillinger ved omplacering mellem driftsbevillinger		B	I
C. Bevillingsadministration og -kontrol			
8. Procedurer for bevillingskontrol		B	I
9. Politisk kontrol med afgivne bevillinger		B	I
10. Den almindelige forvaltning inden for budgetterne			B

Note 1: Rammebevillinger til anlæg/investeringer kan afgives til Forretningsudvalget eller administrationen. Udmøntning af rammebevillinger kan ske af bevillingshaver med orientering af Forretningsudvalget i forbindelse med den løbende budgetlægning. Anlægsprojekter med en totaludgift på 10 mio. kr. eller derover skal altid bevilges af regionsrådet.

1.2 Generelle kompetenceregler

Forretningsudvalget fastlægger procedurer og tidsplan for vedtagelsen af det kommende års budget inden for reglerne af Budget- og regnskabssystem for regioner. Forretningsudvalget udmelder budgetrammer for det kommende budgetår.

Regionsrådet er den bevillingsafgivende myndighed. Regionsrådet træffer beslutning om bevillingsniveauet, og fastlægger dermed den *dispositionsfrihed*, som er overladt bevillingshaveren i forvaltningen af det pågældende område på regionsrådets vegne. Regionsrådet vedtager års- og flerårsbudgettet med de oversigter, som er fastlagt i Budget- og regnskabssystem for regioner.

Bevillingsafgivelse

Bevillinger i årsbudgettet fastlægges i bevillingsoversigten og investeringsoversigten. De materielle vilkår for bevillingernes anvendelse fastlægges endvidere i budgetbemærkningerne. Det er alene regionsrådet, som kan afgive bevillinger, mens Forretningsudvalget af regionsrådet er bemyndiget til at flytte midler mellem afgivne drifts- og anlægsbevillinger. Forretningsudvalgets bemyndigelse omfatter alene tillægsbevillinger ved omflytninger fra én driftsbevilling til en anden driftsbevilling.

De poster på årsbudgettet, hvortil regionsrådet har taget bevillingsmæssig stilling, udgør den bindende regel for det næste års regionale forvaltning. Udgifter og indtægter, der ikke er bevilget i årsbudgettet, må ikke afholdes/erhverves før regionsrådet har meddelt den fornødne bevilling. Foranstaltninger ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevillingen må i sådanne tilfælde snarest indhentes.

Bevillings- og kompetenceregler

I bevillingsoversigten og investeringsoversigten fastlægges bevillingsniveauet og den beløbsmæssige størrelse af bevillingen. Ved bevillingsafgivelsen indgår også de oplysninger og bemærkninger, som er givet i tilknytning til bevillingen, som en del af de materielle vilkår for bevillingsafgivelsen.

Oversigt over bevillingsniveauer (driftsbevillinger) i budget 2008 for Region Midtjylland er gengivet i forlængelse af nærværende bevillingsregler. Bevillingsstrukturen indebærer, at Region Midtjylland anvender den mulighed for at afsætte brede bevillingsrammer, som er beskrevet i Budget- og regnskabssystem for regioner, og at de afgivne udgifts- og omkostningsbevillinger som hovedregel har en stab/et driftsområde som endelig bevillingshaver. For tværgående reserver står direktionen som bevillingshaver.

Udgifterne/omkostningerne til sektorområdernes administration ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal afholdes på de respektive hovedkonti, dvs. administration af sundhedsområdet på hovedkonto 1, administration af social- og specialundervisningsområdet på hovedkonto 2 og regional udvikling på hovedkonto 3. Fællesadministrative udgifter afholdes på hovedkonto 4. I bevillingsoversigten er der således særskilte bevillinger til de enkelte dele af administration. I henhold til Region Midtjyllands organisationsplan er administrationens organisatoriske og ledelsesmæssige opbygning imidlertid ikke sammenfaldende med hovedkontostrukturen. Eksempelvis varetager Psykiatri og Social både opgaver som konteres på hovedkonto 1 og 2. Det samme er tilfældet på kvalitetsområdet. Beslutninger om organisation og ledelse af administrationen har ikke betydning for, hvilket finansieringskredsløb de enkelte delområder skal belaste.

Af hensyn til overblik og muligheden for en samlet prioritering af det administrative område indarbejdes en særskilt oversigt over de samlede bevillinger til administration, ligesom den løbende økonomiopfølgning også vil fokusere på de samlede administrationsudgifter.

Det bemærkes, at der er særlige disponeringsregler for sundhedsområdets bevilling til "Regionshospitalet mv." jf. afsnit 1.10 Budgetomplaceringer inden for bevillinger.

Ændrede bevillingsniveauer i budget 2008

- Bevillingerne til de 8 somatiske hospitaler samt Sundheds bevilling til "Fælles udgifter og indtægter" gøres til én samlet bevilling under navnet "Regionshospitalet mv.". De budgetbeløb, som i budgetsituationen er placeret under det enkelte hospital (og dermed under den enkelte hospitalsledelses dispositionsret) fremgår fortsat af bevillingsoversigten. Bevillingsniveauet er markeret med en "*" i oversigterne.
- Miljøområdet er i budget 2008 udskilt som selvstændigt bevillingsniveau fra bevillingen "Regional udvikling i øvrigt".

1.3 Økonomi- og aktivitetsrapportering

Afrapporteringen af regionens økonomiske forhold (økonomirapporteringen) i forhold til regionens administrative og politiske ledelse vil som hovedregel ske på bevillingsniveau. På sundhedsområdet vil det dog være på hospitalsniveau. For områder, hvor større indtægtsposter er indeholdt i de afgivne nettobevillinger, er der dog en særskilt forpligtigelse til at følge og rapportere på udviklingen i disse. Det gælder eksempelvis mellemregionale indtægter fra behandling af lands- og landsdelspatienter samt basispatienter under Sundhed og Psykiatri og Social.

Der udarbejdes månedlige økonomirapporter, samt kvartalsvise aktivitetsrapporter til Forretningsudvalget i perioden april til oktober (dog ikke i juli). Til regionsrådets sidste møde i december forelægges en vurdering af forventet regnskab for budgetåret med henblik på afsluttende tillægsbevillinger.

1.4 Anlægsbevillinger

I Region Midtjylland har regionsrådet mulighed for at afsætte rammebevillinger til mindre investeringer af en nærmere angiven art. Rammebevillinger kan udmøntes af bevillingshaver med efterfølgende orientering af Forretningsudvalget i forbindelse med den løbende budgetopfølgning, forudsat at udmøntningen kan afholdes inden for det afsatte rådighedsbeløb og den afgivne rammebevilling.

Anlægsarbejder med en totaludgift på mere end 10 mio. kr. skal altid bevilges særskilt af regionsrådet.

Anlægsarbejder, som indebærer en samlet anlægsudgift på mere end 10 mio. kr., optræder med særskilte rådighedsbeløb på investeringsoversigten. Rådighedsbeløb for anlægsarbejder, som har en samlet anlægsudgift på mindre end 10 mio. kr., kan på investeringsoversigten optræde som ét samlet rådighedsbeløb for driftsområdet. Dermed gives mulighed for, at tidsmæssige forskydninger i anvendelsen af rådighedsbeløb kan håndteres inden for det samlede afsatte rådighedsbeløb for budgetåret, uden at dette skal forelægges og godkendes politisk.

I løbet af budgetåret påhviler der bevillingshaver en pligt til at afrapportere forventede mer- og mindreforbrug i forhold til de afsatte rådighedsbeløb. I forbindelse med denne afrapportering skal bevillingshaveren endvidere redegøre for større ændringer i byggetakten på bevilgede anlægsprojekter.

Anlægsbevillinger afgives brutto. I det omfang, anlægsprojekter søges (delvist) finansieret gennem erhvervelse af indtægter, skal der eksplicit søges om indtægtsbevilling ved regionsrådet.

Anlægsbevillinger til lån afgives som hovedregel i forbindelse med budgetbehandlingen i regionsrådet, men de kan principielt afgives i løbet af budgetåret. Regionens låneoptag indgår dels som en del af regionens samlede finansiering (i henhold til regionernes lånebekendtgørelse), dels kan der blive optaget lån til øremærkede forhold (fx puljer til investeringer i apparatur på sundhedsområdet).

1.5 Investeringsaktiviteter under social- og specialundervisning, regional udvikling og fælles formål og administrationsområdet

Investeringsudgifter på social- og specialundervisningsområdet, regional udvikling og fælles formål og administrationsområdet skal administreres som interne lån, der forrentes med markedsrenten, og hvor afdragene over de kommende år som minimum skal svare til afskrivningerne på investeringerne.

Investeringerne på disse områder øger mellemværendet mellem regionen og aktivitetsområderne. Mellemværendet nedbringes ved, at omkostninger til afskrivninger kræver en bevilling, men ikke indebærer likviditetstræk. Ved nyinvesteringer skal det sikres, at forrentning og afskrivning kan holdes inden for de afsatte bevillinger i budgetoverslagsårene. Gælden for interne lån må således aldrig overstige værdien af de lånefinansierede aktiver.

1.6 Budgetbemærkninger

Ved regionsrådets bevillingsafgivelse indgår der, som en del af de materielle vilkår for bevillingerne, også *budgetbemærkninger*. Budgetbemærkningerne er – på samme måde som selve bevillingerne – bindende for anvendelsen og forvaltningen af de afgivne bevillinger.

1.7 Tillægsbevillinger

Enhver ændring af drifts- og anlægsbevillinger og afsatte rådighedsbeløb kræver en *tillægsbevilling*. Det gælder såvel ændring af beløb som af de bevillingsmæssige forudsætninger. Kravet om tillægsbevilling gælder såvel nye som ændrede dispositioner, der ikke har hjemmel i meddelte bevillinger. Som hovedregel skal der ansøges om tillægsbevillinger inden iværksættelse af de nye eller ændrede dispositioner. Foranstaltninger påbudt ved lov eller anden bindende regel kan om fornødent iværksættes uden regionsrådets forudgående bevilling. Bevilling må da indhentes snarest muligt.

De nærmere form- og procedurekrav for indhentning af tillægsbevillinger fastlægges af direktionen.

I Region Midtjylland er Forretningsudvalget af regionsrådet bemyndiget til at godkende alle tillægsbevillinger, der indebærer udgiftsneutrale omdisponeringer af budgetbeløb fra en driftsbevilling til en anden.

1.8 Bevillingskontrol

Regionsrådets Forretningsudvalg har ansvaret for, at bevillinger og rådighedsbeløb, der er tildelt sektorområderne, overholdes. Forretningsudvalget fastsætter regler for indberetning fra administrationen med henblik på udførelse af denne kontrol. Som hovedregel vil afrapporteringen af regionens økonomiske forhold til den politiske ledelse ske på bevillingsniveau. I de tilfælde, hvor afgivne nettobevillinger omfatter betydelige indtægter fra fx mellemregionale afregninger af lands- og landsdelsbehandlinger, påhviler der administrationen en forpligtigelse til løbende at følge og afrapportere udviklingen i disse indtægter.

Administrationen varetager den almindelige forvaltning inden for driftsbevillingerne.

Bevillingshaverne har ansvaret for, at meddelte bevillinger og afsatte rådighedsbeløb overholdes.

1.9 Totalrammestyring

Bevillings- og budgetstyringen i Region Midtjylland baserer sig på princippet om *totalrammestyring*. Totalrammestyring indebærer, at bevillingshaver ved bevillingsafgivelsen får overdraget ansvaret for en bevilling, og at der samtidig gives bevillingshaver frihed til at disponere den afgivne bevilling under hensyntagen til, at de materielle budgetforudsætninger er opfyldte. Bevillingshaver har således både frihed og pligt til:

- At omplacere midler mellem budgettet for løn og budgettet for andre udgifter (inden for den afgivne bevilling), hvis dette vurderes at kunne føre til et bedre serviceniveau, bedre målopfyldelse eller bedre budgetoverholdelse.
- At udvide eller indskrænke indtægtsfinansierede aktiviteter, såfremt den afgivne bevilling og de materielle budgetforudsætninger for den afgivne budgetbevilling overholdes. For de sociale tilbud er det selvfølgelig en forudsætning, at sådanne ændringer overholder forudsætningerne for den politisk godkendte rammeaftale med kommunerne.

Totalrammestyringen understøtter en udstrakt decentralisering af beslutningskompetence. Totalrammestyringen er dermed en forsætning for, at beslutninger træffes så tæt som muligt på brugerne af regionens servicetilbud, hvor indsigten i brugerens situation og behov er størst.

Det bemærkes, at der er særlige disponeringsregler for sundhedsrådets bevilling til "Regionshospitaler mv." jf. afsnit 1.10 Budgetomplaceringer inden for bevillinger.

1.10 Budgetomplaceringer inden for bevillinger

Budgetomplaceringer inden for afgivne bevillinger kan uden politisk godkendelse foretages af bevillingshaveren. Bevillingshaveren kan således flytte budget mellem forskellige funktioner, omkostningssteder, grupperinger m.v., så længe omflytningerne foretages inden for de af bevillingen omfattede kontoplande. Dette princip for budgetomplaceringer følger af princippet om totalrammestyring.

Særlige disponeringsregler for bevillingen "Regionshospitaller m.v."

For Sundhed kan overflytninger af rent teknisk karakter inden for bevillingen "Regionshospitaller m.v." foretages af Sundhedsstaben som budgetomplaceringer, mens ændringer af strukturel karakter (funktionsændringer) mellem hospitalerne altid forelægges regionsrådet. Tilsvarende fremlægges forslag til budgetændringer, der ændrer på det aktivitets- og kvalitetsmæssige indhold i et hospitals tilbud, altid for regionsrådet. Udmøntning af puljer til sådanne formål, som er afsat i forbindelse med budgetlægningen, herunder puljen vedr. udmøntning af takstmodellen for budgetåret, forelægges således altid for regionsrådet. Det samme gælder udmøntningen af eventuelle ukonkretiserede besparelser i budgettet.

1.11 Overførsler mellem årene gældende fra overførsler mellem budget 2008-2009 og følgende budgetår

Overførselsadgang af mer-/mindreforbrug mellem årene skal sikre, at den decentrale administration af afgivne bevillinger i videst muligt omfang understøtter brugerorientering og omkostningsbevidsthed.

Erfaringer viser, at manglende mulighed for at overføre mindreforbrug mellem budgetår kan føre til en uhensigtsmæssig anvendelse af afgivne bevillinger, idet en sådan budgetspilleregulering ansporer til ekstraordinære forbrug op mod budgetårets udløb. Med overførselsprincipperne for Region Midtjylland tilstræbes det, at decentrale bevillingshavere kan spare op til mindre, relevante anskaffelser i det enkelte budgetår med en begrundet forventning om, at uforbrugte midler som hovedregel vil blive overført til det kommende budgetår. Tilsvarende skal principperne om overførselsadgang sikre, at der decentralt er det størst mulige incitament til ikke at overskride de tildelte bevillinger, idet merforbrug i indeværende år som udgangspunkt overføres til efterfølgende år med henblik på afvikling.

Overførsler mellem budgetår reguleres i forhold til nedenstående principper:

Drift:

- Driftsbevillinger er etårige. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny etårig bevilling træder i kraft.
- Ordningen er som udgangspunkt baseret på, at budgetterne overholdes.
- Mer- og mindreforbrug overføres som udgangspunkt fuldt ud til næste års bevilling.
- Mer- og mindreforbrug opgøres i forbindelse med regnskabsafslutningen, og de resulterende forslag til tillægsbevillinger forelægges regionsrådet til godkendelse.
- Overførslerne sker under forudsætning af, at institutionernes driftsforudsætninger har været normale, herunder at aktivitets- og serviceniveau har været i overensstemmelse med budgetforudsætningerne.
- Formålet skal kunne accepteres. Dvs. formålet skal være rimeligt i forhold til institutionens opgaver, planer med institutionen og lignende.

For aktiviteter under hovedkontiene for social og specialundervisning samt regional udvikling vil overførsler skulle gennemføres inden for de lov- og bekendtgørelsesbestemmelser, som er regulerende for området, herunder hvile-i-selv-princippet.

Anlæg:

- Anlægsbevillinger er som hovedregel flerårige og kan omfatte anlægsudgifter/-indtægter og lån.
- Rådighedsbeløb tildeles som etårige bevillinger. Ikke forbrugte bevillinger bortfalder derfor ved regnskabsårets udløb, hvor en ny etårig bevilling af rådighedsbeløb træder i kraft.

1.12 Forklaring af centrale begreber

Begreb	Definition
Bevilling:	Er en bemyndigelse til, at regionsrådet/andet niveau kan afholde udgifter eller erhverve indtægter i overensstemmelse med de beløbsmæssige og indholdsmæssige forudsætninger for bevillingen som anført i budgetbemærkningerne.
Bevillingsniveau:	Dvs. specificationsgraden af de poster på årsbudgettet, som regionsrådet tager bevillingsmæssig stilling til ved årsbudgettets vedtagelse. Bevillingsniveauet er markeret med * i driftsbudgettet.
Driftsbevilling:	Gives til driftsudgifter og indtægter samt statsrefusion under hovedkonto 1-4. Reglerne for driftsbevillinger gælder endvidere med enkelte undtagelser de finansielle hovedkonti 5 og 6. Driftsbevillinger er altid etårige. Uforbrugte driftsbevillinger bortfalder ved regnskabsårets afslutning, men kan genbevilges af regionsrådet efter konkret anmodning herom.
Anlægsbevilling:	Gives til anlægsudgifter og indtægter under hovedkonto 0-4. Anlægsbevillinger godkendes særskilt til de enkelte anlægsarbejder. De kan være et- eller flerårige og kan gives i løbet af budgetåret.
Rådighedsbeløb:	Rådighedsbeløb er styrende for de årlige anlægsudgifter. Rådighedsbeløb angiver den øverste grænse for de udgifter, der i et regnskabsår kan afholdes til et anlægsarbejde. Rådighedsbeløb har ingen selvstændig bevillingsmæssig betydning.
Brutto-/nettobeving:	For bruttobevinger er der en bevillingsmæssig binding på såvel udgifter som indtægter. En evt. indtægtsforhøjelse kan ikke uden forudgående bevilling anvendes til en udgiftsforhøjelse. For nettobevinger er nettoresultatet afgørende. Større indtægter kan anvendes til en tilsvarende udgiftsforhøjelse. Tilsvarende skal fald i indtægter kompenseres ved udgiftsreduktioner.
Omplaceringer:	Omplaceringer inden for bevillingerne kan udføres administrativt i overensstemmelse med budgettets indholdsmæssige og beløbsmæssige forudsætninger og regler i øvrigt.
Tillægsbevilling:	Enhver ændring af bevillingerne efter vedtagelse i regionsrådet kræver en tillægsbevilling fra regionsrådet eller Forretningsudvalget jf. Kompetence og delegeringsreglerne.

1.13 Bevillingsoversigt for hovedkonto 1-5

Bevillinger i budget 2008 for Region Midtjylland respekterer den lovfæstede opdeling af regionens aktiviteter i tre adskilte kasser.

Bevillingsstrukturen er endvidere baseret på følgende forudsætninger: Der opereres med to bevillingsniveauer for *udgifts- og omkostningsbevillinger*, idet niveauerne følger de muligheder for kompetencefordelinger, som er indarbejdet i Budget- og regnskabssystem for regioner:

Regionsrådet kan jf. regionsloven § 21, stk. 4, (jf. § 40 stk. 2, i den kommunale styrelseslov), bemyndige Forretningsudvalget til at meddele tillægsbevillinger i tilfælde, hvor beløb fra en drifts- eller anlægsbevilling ønskes overført til en anden drifts- eller anlægsbevilling.

Regionsrådet kan således ved sin bevillingsafgivelse fastsætte brede bevillingsrammer, der inden for Forretningsudvalgets område overlader kompetence og ansvar til Forretningsudvalget. Forretningsudvalget kan herefter beslutte at overlade dispositionskompetence og –ansvar videre til den regionale forvaltning, institutionsledere m.v. Regionsrådet kan også ved sin bevillingsafgivelse vælge snævre bevillingsrammer, der kan overlade kompetence og ansvar for bevillingernes nærmere anvendelse og overholdelse til de udførende led i den regionale forvaltning, fx direkte til en institutionsleder (Budget- og regnskabssystem for regioner, kapitel 6.0, side 1).

I henhold til Lov om regioner er regionsrådet altid den bevillingsafgivende myndighed. Opbygningen af bevillingsstrukturen skal således primært klarlægge, a) hvem der har myndigheden til at foretage tillægsbevillinger ved at flytte midler mellem bevillinger og b) hvem der har ansvaret for at forvalte de af regionsrådet afgivne bevillinger.

I bevillingsstrukturen for Region Midtjylland i 2008 er der fastlagt følgende bevillingsstruktur.:

1. Forretningsudvalget bemyndiges til at godkende alle tillægsbevillinger, som indebærer flytning af budgetmidler fra en driftsbevilling til en anden.

I bevillingsoversigten nedenfor vil Forretningsudvalget eksempelvis kunne godkende udgiftsneutrale tillægsbevillinger ved omdisponering mellem Regionshospitaller m.v. og Fællesstabene. Indførelsen af dette niveau indebærer ikke, at den enkelte bevillingshaver ikke har et eget budget. Indførelsen af dette niveau bemyndiger alene Forretningsudvalget til at tage stilling til tillægsbevillingsansøgninger, hvor der flyttes budgetmidler mellem to bevillingshavere af driftsbevillinger.

2. Administrative enheder/institutioner er bevillingshavere, som varetager den daglige administration af budgettet inden for de afsatte bevillinger. På dette niveau kan der foretages budgetomplaceringer inden for de afsatte bevillinger, men det er ikke muligt at flytte midler til andre bevillinger uden politisk godkendelse.

Bevillinger gives generelt som nettobevillinger, således at den enkelte bevillingshaver har mulighed for og pligt til at justere sit udgiftsbudget og dermed sin aktivitet, når der sker ændringer i bevillingshaverens indtægtsforudsætninger.

For de sociale tilbud under Psykiatri og Social anvendes imidlertid bruttobevillinger, idet nettobevillingen for disse aktiviteter altid skal balancere. Nettobevillinger ville dermed per definition være nul og dermed ikke retvisende for den økonomiske aktivitet. Med princippet om bruttobevillinger præciseres det, at der på social- og specialundervisningsområdet er en forpligtelse til bevillingsmæssigt at følge op på både indtægter og omkostninger. Under hensyntagen til, at området skal kunne agere hurtigt ved ændrede efterspørgselsforhold på det sociale område, håndteres anvendelsen af bruttobevillinger fleksibelt. I praksis indebærer det, at administrationen ved ændrede efterspørgselsvilkår agerer i henhold til disse, idet der efterfølgende fremlægges politisk

Bevillings- og kompetenceregler

tillægsbevillingsansøgning for regionens politiske ledelse. Denne fleksible anvendelse af bruttobevillinger er en forudsætning for, at området hurtigt kan opfylde kommunernes behov ved stigende efterspørgsel, og at området kan forebygge risikoen for underskud, hvis efterspørgslen er faldende.

Anvendelsen af nettobevillinger på øvrige områder ændrer ikke på, at bevillingshavere har et ansvar for løbende at følge og rapportere om udviklingen i større indtægtsposter, der indgår i de afsatte nettoposter. For Sundhed og Psykiatri og Social skal udviklingen i mellemregionale afregninger på såvel lands- og landsdelsområdet som basisområdet følges og afrapporteres til regionens administrative og politiske ledelse. Tilsvarende skal administrative enheder med omfattende indtægtsdækket virksomhed løbende følge og rapportere om udviklingen i indtægter (det gælder Udvikling og Arbejdsmiljø, Center for Folkesundhed (herunder MTV og Sundhedstjenesteforskning m.v.) samt Center for Kvalitetsudvikling).

For bevillinger vedrørende *finansielle indtægter og finansiering i øvrigt* anvendes følgende principper:

Aktivitetsafhængige indtægter fra stat og kommuner er ikke omfattet af de afgivne nettobevillinger. Men Sundhed og Psykiatri og Social er ansvarlige for at tilvejebringe de budgetterede indtægter fra deres respektive områder. Tilsvarende kan merindtægter fra den kommunale aktivitetsafhængige finansiering, som skabes ved en produktion ud over det forudsatte, medgå til at finansiere de merudgifter, som meraktiviteten udløser for Sundhed og Psykiatri og Social.

Indtægter fra generelle bloktilskud og grundbidrag fra kommunerne anvendes som et samlet "indtægtsgrundlag" til finansiering af nettoudgifter på sundhedsområdet (somatiske hospitaler, sygesikring og behandlingspsykiatri) eller til at styrke regionens likviditet. Indtægterne er – når der foreligger en økonomiaftale med regeringen – ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. For disse indtægter står regionsrådet som bevillingshaver, og Fællesstaben (Regionsøkonomi) har ansvaret for at følge udviklingen i og rapportere om udviklingen i regionens finansielle indtægter.

Aktivitetsbidraget fra staten vil alene blive udmøntet til regionen, hvis der produceres den fornødne aktivitet. Sundhed og Fællesstaben (Regionsøkonomi) udarbejder i samarbejde analyser og rapporter om udviklingen i denne del af regionens finansielle indtægter.

Aktivitetsbidraget fra kommunerne er påvirkeligt af den enkelte bevillingshaver på den måde, at beslutninger om at iværksætte mer- eller mindre aktivitet slår igennem i form af større eller mindre aktivitetsafhængig finansiering fra kommunerne. På den baggrund indebærer bevillingsstrukturen, at Sundhed og Psykiatri og Social gøres ansvarlige for deres respektive dele af aktivitetsbidraget fra kommunerne. Regionsrådet er bevillingshaver. Sundhed, Psykiatri og Social og Regionsøkonomi udarbejder i samarbejde analyser, budgetter og afrapporteringer til regionens administrative og politiske ledelse om udviklingen i aktivitetsbidraget fra kommunerne.

Psykiatri og Socials behandlingspsykiatriske aktiviteter er omfattet af bemærkningerne om sundhed.

Langt størstedelen af Psykiatri og Socials sociale tilbud og undervisningstilbud finansieres gennem takstbetalinger fra kommunerne, og ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal omkostningerne svare til kommuneindtægter. Derfor anvendes der for de sociale tilbud bruttobevillinger. Omfanget af områdets bruttoudgifter og takstindtægter reguleres i rammeaftalen med kommunerne, som er politisk godkendt af regionsrådet.

Psykiatri og Socials sociale tilbud finansieres endvidere gennem objektiv finansiering (hvor kommunerne medfinansierer tilbud efter deres andel af unge (17-19-årige)).

Bevillings- og kompetenceregler

Der afsættes en særskilt bevilling for det statslige bloktilskud til regional udvikling. Bloktilskuddet aftales med regeringen i aftalen om regionernes økonomi og er ikke forbundet med budgetteringsusikkerhed. Regionsrådet står som bevillingshaver. Til udviklingsbidraget, som opkræves per indbygger i kommunerne i regionen, afsættes ligeledes en særskilt bevilling. Også her er det regionsrådet, der er bevillingshaver.

Ifølge Budget- og regnskabssystem for regioner skal de tre regionale hovedområders andele af regionens udgifter/omkostninger og indtægter til fælles formål og administration overføres i forbindelse med budgetlægning og regnskabsafklæggelse fra fælles formål og administration til de tre områder. Dette sker jf. fordelingsnøglen beskrevet i budgetvejledningen.

Bevillingsoversigten indeholder 8 kolonner. De enkelte kolonner har følgende indhold:

1. Indeholder navne på de enkelte områder og bevillinger.
2. Udgift: Kolonnen udgifter indeholder de bruttoudgifter (løn og øvrige udgifter), som forventes afholdt inden for de enkelte kolonner. Bruttoudgifterne er forbundet med et træk på regionens likviditet.
3. Indtægt: Indeholder driftsindtægter, finansielle indtægter og indtægter fra renter m.v.
4. Nettoudgift: Bruttoudgifter (kolonne 2) fratrukket indtægter (kolonne 3).
5. Omkostninger: Indeholder de beregnede omkostninger til afskrivninger på materielle anlægsaktiver (bygninger og teknologi) samt hensættelser til tjenestemandspensioner. De beregnede omkostninger er ikke forbundet med et træk på regionens likviditet. Der skal imidlertid budgetteres med beregnede omkostninger på social- og specialundervisningsområdet, regional udvikling og fælles formål og administration.
6. Nettoomkostninger: Summerer nettoudgifter (kolonne 4) og omkostninger (kolonne 5).
7. Andele af fælles formål: I denne kolonne flyttes andele af fælles formål og administration samt renter til de tre finansieringskredsløb.
8. Budget i alt incl. fælles formål: Viser udgiftsbudgettet (for sundhedsområdet) og omkostningsbudgettet (for de tre øvrige områder), når der indregnes områdernes andel af fælles formål og administration.